

Warszawa, 12.10.2016 r.

Prof. UW, Dr hab. Agnieszka Rothert
Instytut Nauk Politycznych, WNPiSM, UW

**Opinia dotycząca dorobku naukowego dr Michała Jacuńskiego
opracowana dla komisji habilitacyjnej w ramach postępowania o nadanie stopnia
doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o
polityce**

1. Informacje ogólne

Dr Michał Jacuński uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych na Uniwersytecie Wrocławskim w roku 2006 podstawie rozprawy *Transnarodowe federacje partii politycznych w systemie politycznym Unii Europejskiej*. Dr Jacuński od roku 2007 pracuje na stanowisku adiunkta w Zakładzie Komunikowania Społecznego i Dziennikarstwa w Instytucie Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Jako osiągnięcie naukowe mające zostać poddane ocenie zaprezentowano *Sieciowe komunikowanie polityczne. Perspektywa aktorów politycznych*, wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego w 2016 roku.

2. Ocena dorobku naukowego

Lista publikacji Doktora Jacuńskiego jest adekwatna (ok 18 pozycji), w tym 5 w języku angielskim. Wykaz publikacji obejmuje: 1 publikację w czasopiśmie znajdującym się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for Humanities (ERIH) - wkład oszacowano na 20%; 7 artykułów w czasopismach, 9 rozdziałów w pracach zbiorowych, oraz jedną redakcję naukową tomu czasopisma, a także wspomniana wyżej monografia.

Dorobek naukowy przede wszystkim wiąże się z partiami politycznymi, głównie z zagadnieniem komunikowania politycznego, a także z innymi uwarunkowaniami działalności partii politycznych w ogóle.

Dorobek naukowy Doktora Michała Jacuńskiego mieści się w obszarze nauk społecznych: nauki o polityce, bowiem przedmiotem książki wskazanej jako osiągnięcie naukowe jest sieciowe komunikowanie polityczne w perspektywie aktorów politycznych, a dotyczy aktywności indywidualnych oraz zbiorowych aktorów politycznych w obszarze komunikowania politycznego. To zagadnienie badawcze stanowi podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego – zostanie zatem omówiony przeze mnie w innym miejscu.

Habilitant wyróżnia także inne zagadnienia, które w trakcie swojej pracy naukowej poddawał analizie. Najważniejsze z nich, to badania związane z:

- A. Zmianami w zakresie komunikowania politycznego spowodowanymi pojawieniem się nowych mediów i technologii komunikacyjnych z perspektywy aktywności aktorów politycznych, przy czym Habilitant traktuje aktorów politycznych zarówno w kategoriach jednostkowych, indywidualnych ról politycznych, oraz jako zorganizowane podmioty zbiorowe biorące udział w komunikacji o charakterze politycznym w trakcie formalnego trwania kampanii wyborczych.
- B. Ogólną działalnością partii politycznych w wielu wymiarach i aspektach, przedmiotem zainteresowania były bowiem kwestie instytucjonalne, komunikacyjne i strategiczne na różnych poziomach aktywności politycznej i rywalizacji o władzę, choć w tym przypadku zaznaczyć muszę, że ten wątek jest dużo słabiej reprezentowany w dorobku naukowym Habilitanta niż kwestie komunikacji internetowej.

Można zatem zauważyć, że Doktor Jacuński konsekwentnie analizuje istotną dla politologii (i nie tylko) tematykę podmiotów politycznych w przede wszystkim w kontekście komunikowania *via mass media*, jako istotnego elementu (*feed back*) dla funkcjonowania systemu politycznego.

Wydaje się zatem, że wpisuje się w dyskurs badawczy dotyczący paru kwestii związanych z systemem politycznym :

- Zmiany jakie zaszły w partiach politycznych postrzeganych w kategoriach technik komunikacji politycznej, co wpisuje się w szersze zmiany kolektywnych tożsamości społecznych.
- Znaczenie dla systemu politycznego masowej komunikacji samej w sobie, traktowanej jako proces i/lub struktura polityczna, a zwłaszcza zagadnienie roli tzw. nowych form komunikacji w zderzeniu z tradycyjnymi formami komunikacji systemowej.

Tematy te są interesujące i ważne bowiem wynikają z ewolucji oraz zmian zachodzących przestrzeni politycznej, postrzeganej jako system, co oznacza jednocześnie podejście kontekstualne i globalne. Pokazują również znaczenie kategorii sprzężenia zwrotnego jako czynnika warunkującego funkcjonowania systemu politycznego, niezależnie od tego z jakim ustrojem czy formą polityczną mamy do czynienia. Tematy te mieszczą się w przestrzeni debaty i badań naukowych związanych z komunikacją społeczną traktowaną nie tylko jako osnowa demokracji, ale jako czynnika konstytuujące obywatelstwo XXI wieku. Habilitant zajmuje się ważnymi, jednocześnie klasycznymi i nowymi dla politologii kwestiami władzy/siły oraz znaczenia komunikacji.

Liczba cytowań według wskazanych wymagań - brak/lub nie podano (?)

Podsumowując, dorobek Doktora Michała Jacuńskiego oceniam jako aż nadto spójny, i powiązany ze sobą, aczkolwiek wnoszący wkład do nauki o polityce. Dorobek naukowy Habilitanta jest wymierny i spełnia zatem kryteria oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.).

3. Ocena publikacji wskazanych jako główne osiągnięcie naukowe

Centralnym elementem dorobku naukowego Doktora Michała Jacuńskiego jest książka *Sieciowe komunikowanie polityczne. Perspektywa aktorów politycznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2016 roku, stron 220.

Monografia stanowi podsumowanie kilkuletnich zainteresowań naukowych problematyką aktywności indywidualnych i zbiorowych aktorów politycznych w obszarze komunikowania politycznego. Jest też, jak stwierdza Habilitant, zwieńczeniem procesu badawczego dotyczącego przebiegu i charakteru zmian zachodzących w komunikowaniu politycznym w perspektywie aktorów politycznych, które zostało wykonane w ramach projektu badawczego analizującego wybrane narzędzia internetowe w Polsce w odniesieniu do modelu komunikowania politycznego. Przedmiotem, wskazanej jako osiągnięcie naukowe książki, są działania prowadzone za pośrednictwem własnych kanałów komunikowania w nowych mediach oraz poprzez media i narzędzia marketingowe płatne.

Ocena głównego osiągnięcia, które Habilitant wskazał jako podstawę habilitacji wymaga odpowiedzi na pytanie o wkład do wiedzy naukowej w zakresie nauki o polityce. Wydaje się, że można to ująć w kilku punktach:

- a. Wypracowanie sposobu badania, zarówno na poziomie koncepcyjnym, jak i empirycznym analizowania sieci internetowej jako przestrzeni (struktury) komunikacji politycznej poprzez pogłębioną i szeroką czasowo obserwację narzędzi komunikacji internetowej wykorzystywanych przez aktorów politycznych w kampaniach wyborczych. Pozwoliło to na stwierdzenie (czy może raczej potwierdzenie fenomenu dla przypadku Polski), że aktorzy polityczni (tradycyjni jak mniemam) funkcjonują w hybrydowym środowisku medialnym łącząc różnorodne dostosowane do swoich potrzeb technologie komunikacyjne: stare media korzystanie, z których (jak wynika ze wszelkich tego typu prowadzonych analiz) tradycyjni aktorzy polityczni opanowali do perfekcji; oraz nowe media, z których korzystają w sposób jaki wynika z ich historycznych doświadczeń komunikacyjnych.
- b. Wymiar empiryczny pracy dokonany poprzez zastosowanie analizy z użyciem metod ilościowych opartych na dobranych próbach z populacji generalnej

(kandydaci) i kohortach (zarejestrowane komitety, parlamentarzyści); ponadto przeprowadzona została analiza wskaźnikowa w oparciu o zebrane dane empiryczne; oraz na koniec analiza jakościowa treści przekazów zawartych w materiałach tekstowych, wizualnych i audiowizualnych. Jak się wydaje potwierdzają one tezy dość dawno już postawione (m.in. Margolis i Resnick w książce *Politics as usual. The cyberspace revolution* wydanej przez Sage, London, 2000), że w pewnym stopniu i ze swoistym sukcesem (choć na ogół doraźnym i na krótki dystans) korzystają z kampanii internetowych outsiderzy polityczni, aktorzy „nowi”, a tradycyjne partie polityczne zawłaszczają przestrzeń internetową charakterystyczny „korporacyjny” sposób.

- c. Wyodrębnienie kilkunastu strukturalno-funkcjonalnych elementów sieci internetowej, które odgrywają istotne znaczenie w procesie komunikowania politycznego, co może być przydatne dla badaczy zajmujących się tym zjawiskiem ponieważ tworzy swoistą matrycę dla badań politycznym wykorzystaniem internetu oraz internetu jako przestrzeni politycznej.

Moje zastrzeżenia/uwagi krytyczne dotyczą paru kwestii, których mi zabrakło w należyтым stopniu, chociaż oczywiście sposób analizowanie, narzędzia jakie dobieramy wynikają z subiektywnej oceny relewantności:

- Jak zwykle w ocenach habilitacyjnych mam pewien problem ze zrozumieniem celu badania. Zostały sformułowane pytania i hipotezy badawcze i z nich domyślam się, że istotą badania jest pokazanie przestrzeni internetu i aktywności w niej aktorów politycznych w Polsce w kontekście globalnym/porównawczym. Z zakończenia wynika jednak pewien paradoks nauki - przydatności badań wyłącznie przestrzeni komunikacji, nie dają pełnych odpowiedzi na zadawane pytania i otwierają dodatkowe przestrzenie eksploracji.
- Z tym wiąże się moje drugie zastrzeżenie co podejść badawczych w dwóch powiązanych ze sobą wymiarach: analizy systemowej, potraktowanej bardzo tradycyjnie, w modelu Eastonowskim, (a analiza systemowa poszła od lat 50-tych naprzód - napisałam na ten temat parę książek) choć rozumiem, że było to przydatne do analizy zebranego materiału, jednakże być może nie pozwoliło na całościowe, dynamiczne, i to dochodzimy do drugiego wymiaru, oparte na analizie sieciowej

wielowymiarowe, trans-dyscyplinarne i trans-teoretyczne podejście do badanego zjawiska. W gruncie rzeczy zostało zastosowane podejście redukcjonistyczne, które w rezultacie nie dało odpowiedzi na pytania o charakterze systemowym.

Zaznaczam przy tym, że mam świadomość ryzykowności i barier jakie w naukach społecznych stoją przed wszelkimi trans-dyscyplinarnymi przedsięwzięciami. Jednakże w tym kontekście odczuwam pewien dysonans poznawczy związany z powoływaniem się Habilitanta na nowoczesne narzędzia badawcze, a jego w gruncie rzeczy konwencjonalnym podejściem do kwestii strukturalnych.

Podejście metodologiczne zastosowane przez Habilitanta zaliczam do formy mieszanej ilościowo-jakościowej. Jest to studium przypadku (jedno państwo) oparte na założeniach teoretycznych. Badanie obejmuje zarówno metody ilościowe (analiza zakodowanych zmiennych przy użyciu oprogramowania do statystycznej analizy danych), jak i jakościowe metody (analiza zawartości komunikatorów internetowych, analiza wybranych narzędzi i kanałów komunikowania sieciowego, analiza systemowa i analiza porównawcza), Wydaje się, że został zastosowany model sekwencyjny - zebranie danych ilościowych oraz zebranie danych jakościowych jako konstrukcji danych wspierających się nawzajem.

3. Ocena pracy zawodowej

Habilitant brał udział w 5 projektach badawczych, w tym (1) NCN-u, (1) MNiSW, (3) projekty międzynarodowe, oraz uczestniczy w realizowanym w latach 2015-2019 projekcie NCNu Sonata Bis5 *Polskie partie polityczne w relacji z otoczeniem społecznym – analiza strategii organizacyjnych i komunikacyjnych*. Kierował 1 projektem, którego efektem jest rozprawa habilitacyjna – *Transformacja modelu komunikowania politycznego w Polsce poprzez nowe media: longitudinalne badanie wybranych narzędzi internetowych, lata 2011-15*.

Habilitant ma na swoim koncie 16 wystąpień na konferencjach polskich (12) i międzynarodowych (4).

W ramach popularyzacji krajowego dorobku naukowego uczestniczył w pracach nad powołaniem czasopisma naukowego *Central European Journal of Communication*, i był redaktorem pierwszego tomu.

Doktor Michał Jacuński zajmuje się działalnością dydaktyczną przede wszystkim na Uniwersytecie Wrocławskim – Instytut Politologii. Prowadzi bardzo różne zajęcia w języku polskim i angielskim, stosując przy tym jak sam zaznacza nowe elementy metodyki nauczania.

Dr Michał Jacuński wykazuje się dużą działalnością organizacyjną, bierze udział w licznych komitetach organizacyjnych konferencji i kongresów naukowych, współpracuje z kołami naukowymi studentów oraz zainicjował powołanie w 2013 roku Rady Interesariuszy Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego, ciała doradczego w zakresie dostosowywania procesu kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz otoczenia społecznego.

Dr Jacuński jest członkiem kilku krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych: Europejskiego Konsorcjum Nauk Politycznych (ECPR), Polskiego Towarzystwa Marketingu Politycznego, Polskiego Towarzystwa Komunikacji Politycznej, ponadto pełni funkcje sekretarza Oddziału Wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych.

Reasumując, w zakresie dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego oraz współpracy badawczej ma osiągnięcia i w mojej ocenie spełniają kryteria oceny osiągnięć w tychże zakresach osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Konkluzja ogólna

Materiały przedstawione do recenzji, w mojej ocenie spełniają akademickie standardy i wymagania ustawowe, mogą zatem zostać uznane jako wymierny wkład w rozwój nauki o polityce oraz zakwalifikowane jako dorobek habilitacyjny. W związku z powyższym wnioskuję o przeprowadzenie dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

